5-ބ/19/2023

ބިލު ނަންބަރު:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް ... ވަނަ އިޞްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ

ތާރީޚު: 13-02-2023

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

ބަލައިގަތީ:	ރ. ނަންބަރު: 485
ލިބުނު ތާރީޚު: 13.2.23	ގަޑި: 12:00
ހަވާލުކުރެވޭ ސެކްޝަން: D	
ސެކްޝަނަށް ލިބުނު 13.2.2023	

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ސައިބަރކްރައިމާ ގުޅުންހުރި ޖަރީމާތައް ހެއީ ކުށް ކަމުގައި ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމެވެ. އެގޮތުން، އަންނަނިވި ޖަރީމާތަކީ ކުށެއްކަމުގައި މި ބިލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ.

އެގޮތުން، އަންނަނިވި ޖަރީމާތަކީ ކުށް ކަމުގައި ކަނޑައެޅުމަށް މި ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާނެއެވެ.

- ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން
- އިތުރު ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން
- ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުން
- ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން
- ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން
- ނަހަމަގޮތުގައި ޑިވައިސްތައް ބޭނުންކުރުން
- ސައިބަރޓެރަރިޒަމްގެ ޖަރީމާތައް
- ކޮމްޕިއުޓަރ ގުޅުންހުރި ފޯޖަރީގެ ޖަރީމާތައް
- ކޮމްޕިއުޓަރ ގުޅުންހުރި އޮޅުވާލުމުގެ ޖަރީމާތައް
- ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ޙައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމުގެ ޖަރީމާތައް

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު: [illegible]

ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް

... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް އަންނަނިވި އިސްލާހުތައް ގެނައުން.

1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ ބާބުގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ބާބެއް އިތުރުކުރުން.

240 ވަނަ ބާބު

ކޮމްޕިއުޓަރު އަދި ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ކުށް

240 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން

241 ވަނަ މާއްދާ އިތުރު ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން

242 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރު ޑޭޓާ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުން

243 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރު ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން

244 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން

245 ވަނަ މާއްދާ ނަހަމަގޮތުގައި ޑިވައިސްތައް ބޭނުންކުރުން

246 ވަނަ މާއްދާ ސައިބަރވަޔަލަންސްގެ ޢަމަލުތައް

247 ވަނަ މާއްދާ ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ފޯޖަރީގެ ޢަމަލުތައް

248 ވަނަ މާއްދާ ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލުތައް

249 ވަނަ މާއްދާ ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ހައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމުގެ ޢަމަލުތައް

250 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

240. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބައަކަށް އެކްސެސް ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެކްސެސްކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ފަންކްޝަނެއް ހިންގުމަށް، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ އަބަދުން ގޮތަކުން ވިޔަސް، އެދުވަރިކުރުވުން؛

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އެކްސެސްކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮންނައަށް ލިބިފައިނުވާ ހާލަތެއްގައި އެކަން އެނގިހުރެ، އެ އެކްސެސް ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ

އޮތޯރިޓީން ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުގެ ފަރުވާތައް ނިމި، އެފަދަ ޚިދުމަތެއް ދޭނެ މީހާ އެކުރަނީ ކަނެކެވެ.

އިސްތިސްނާ

(ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދުސްތޫރުގައިވާ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބައަކަށް އެކްސެސްވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބައަކަށް އެކްސެސްވުމަކީ ހުއްދަކަމެއް ނުހުއްދަކަމުގައި ބެލެވޭނީއެވެ.

(1) އެކްސެސްވާ ފަރާތަކީ އޭނާ އެ އެކްސެސްވާ ކޮމްޕިއުޓަރ، ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް، ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް، ނުވަތަ ޑޭޓާގެ އެކްސެސް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތެއް އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައިނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ އެކްސެސް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ފަރާތެއްގެ ރުހުން އެކްސެސްވާ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނެތުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން އުފެދުނު ނުވަތަ ފަރުވާތައް ނިމި ހިނގާ ބަމަތު އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ރައްދުވުން ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅުމެއް އޮތުން ޚިޔާލެއް ދޭނެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޕްރޮގްރާމްތައް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތްތަކުގެ ޕްރޮގްރާމުތައް ނުވަތަ ޓްރީޓްމަންޓް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމިއުނިޓީ ސުޕަރވިޝަނެއްގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމުތައް ނުވަތަ ޓްރީޓްމަންޓް.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިތުރު ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުއްދަނެތި ކޮމިއުނިޓީ ސުޕަރވިޝަނަކުން އެސްކޭޕްވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން **241.** (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް މީހަކު ކުރީ، އެހެން ކުށެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރީ އޭނާ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު، އެހެން ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ މީހަކު އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު ކުށެއް ކުރަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަނެތި އެސްކޭޕްވުމުގެ ކުށް ކުރާ ވަގުތުގައި ނުވަތަ އޭގެ ފަހުގެ ވަގުތެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް މީހަކު ކުރިކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރެވިގެންނާ ނުވަތަ އަސާސްކޮށްގެން ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ގުޅުންހުރި ކޮމްޕެނީތަކުގެ ޖަމާ ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް

ކުން ކަނޑައެޅުން

242. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މިޔާ، އުކުރައްވަ ކުރުކުވެ.

(1) ބެލެނިވެރި ގްރޫޕް ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް، ސަރީ ގްރޫޕްގައި ނުވަތަ ނުސަރީ ގްރޫޕްގައި، ވަގުތީ ގްރޫޕް ނުވަތަ އެއްވެސް ގްރޫޕަކަށް ކުރުގައި ވިޔަސް، އަންނަނިވި ބާރުންސްވިޝަންތައް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުން ދުވަހުގެ ކުރިން؛

i. ބާރުގެކުން ހުށަހަޅުއްވައި، ކޮމްޕެނީތަކު ސަބްސިޑިއަރީކުން ނުވަތަ ކޮމްޕެނީތަކު ސަބްސިޑިއަރީން ބާރުންސްވިބުކާ ކޮމްޕެނީތަކު ޖަމާ ނުވަތަ ކޮމްޕެނީތަކު ސަބްސިޑިއަރީގެ ތަރުގައި ބާރުންސްވިބާ ކޮމްޕެނީތަކު ޖަމާއެއްގެ ބާރުންސްވިޝަންތައް؛ ނުވަތަ

ii. ބާރުގެކުން ހުށަހަޅުއްވައި، ކޮމްޕެނީތަކު ޖަމާ އެކުލެވޭ ކޮމްޕެނީތަކު ސަބްސިޑިއަރީގެ އިތުރުބަރު-ގެޑްނިވެރި އުނިކަންތައް.

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގެވިއިރުވެސް، އެ ބާރުންސްވިޝަން ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ގުޅޭ ޢާންމުން ލިބިފައިނުވާ ބާރުތަކުގައި، އެކަން އެނގިގެން، އެ ބާރުންސްވިޝަން ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ނިޔަތަކުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ގުޅުއްވައި އޮތްކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާމެދު ފަރާތްތަކުން ނިމި، އެފަދަ އަމަލެއް ކުރާ މިޔާ

އުކުރަސީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ (ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ހިންގުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން (ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޢިބާރާތްތަކުގައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކާ ގުޅިގެން އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް މެދުވެރިކުރާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަށް ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތް ކަމުގައި ނުވުން؛

(2) އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް މެދުވެރިކުރާ ފަރާތަކީ އެފަދަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ހިންގުމާއިގުޅޭގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ހުއްދައެއް އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެފަދަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ހިންގުމާއިގުޅޭގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ހުއްދައެއް އޮތް ފަރާތުގެ ދަށުން އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް މެދުވެރިކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން އެކިގޮތްގޮތް ނުވަތަ ފަރުވާލާއި ނޯޓް ހިނގާ ބަލަލު، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ރައްދުވުން، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅުމެއް އޮތުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމެއްގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަ ނެތި ހިންގާ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ނުވަތަ އެފަދަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއްގެ އަސަރު ދެމިހުރި ވަގުތީ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކޮށްގެންނުވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނެތި ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 243. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތަކަށް ކަމުގައި ވިޔަސް، އިންޓަރފިއަރކުރުން

ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމުން ދެދުވެރިކުރުވުން؛

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ޕްރޮގްރާމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމުގެ ހުއްދަ ޢާންމުން ލިބިފައިނުވާ ހާލަތުގައި އެކަން އެނގިހުރެ، އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިންގުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮތް ކަމާމެދު ފަރުވާލާއް ނުކުރި، އެފަދަ އަމަލެއް ކުރާ މީހާ އުފުލަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ (ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރެއްގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިންގުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން (ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރޮގްރާމަކާ ނުވަތަ ޑޭޓާއަކާ އިންޓަރފިއަރކުރުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ޑެމޭޖްކުރުން ނުވަތަ ޑިލީޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިޓީރިއޮރޭޓްކުރުން ނުވަތަ އޯލްޓަރކުރުން ނުވަތަ ފޮރުވުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ހިމެނޭ ކޮންޓެންޓެއް އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް އިތުރުކުރުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވުމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން؛

(4) އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއްގެ ހިންގުމުގެ ޒާބިތުކަމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ރިލަޔަބިލިޓީ އިމްޕެއަރކުރުން؛

(5) އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ކޮންޓެންޓަށް ނުވަތަ އޭގެ އިންޓެގްރިޓީ އެފެކްޓްކުރުން؛

(6) އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވެވޭ ފުދަން ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ރައްކާތެރިކަން އެފެކްޓްކުރުން؛

(7) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކޮށްދިނުން، ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން، ނުވަތަ ހިތްވަރު ދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް ގުދުވެރިކުރާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަށް ޒިންމާވާންޖެހޭ ފަރާތް ކަމުގައި ނުވެފައި، އަދި އިންޓަރފިއަރަންސްއެއް ހިންގިދާނެކަން ނުވަތަ ރުހުންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ އިންޓަރފިއަރަންސްއެއް ހިންގިދާނެކަން ނުވަތަ ރުހުންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް

ފުދުންތެރިކަމާ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނުވުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން ޢުޒުރެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ނެތި ހިންގާ ޢަމަލު އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ރައްދުވުން، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅުވައި އޮޅުން ލާޒިމުވެއް ނުކުރެވޭ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަނުލާ އިންޓަރފިއަރެންސެއް ނުވަތަ އެފަދަ އިންޓަރފިއަރެންސެއްގެ އަސަރު ދެމިހުރި ވަގުތު ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކުރާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަތައް ސަސްޕެންޑުކޮށް އިންވެސްޓިގޭޓުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

244. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އުކުރަސީ ކުރެވޭނެ.

(1) ކޮމިޝަނަރ ސަސްޕެންޑުކުރަން، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ އެއްކޮށްގޮތުން މިހާރު، އިންވެސްޓިގޭޓުކުރުން ނުވަތަ އިންވެސްޓިގޭޓުކުރުމަށް ފުރުޞަތުކުރުން؛

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ކޮމިޝަނަރ ސަސްޕެންޑުކުރަން އިންވެސްޓިގޭޓުކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮންނައިރު ވިޔަފާރިއްގެ ބާވަތްތަކުގައި އެކަން އެނގިހުރެ، އިންވެސްޓިގޭޝަނެއް ހިންގުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވާނަމަ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދައެއް އޮތޯރިޓީން ފަރާތެއް ނޫނީ، އެފަދަ އަމަލެއް ކުރާ މީހާ އުކުރަސީ ކުރެވޭނެ.

އިސްތިސްނާ

(ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ފާސްކުރުން ބަދު ލިބިގެން ދީ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އިންވެސްޓިގޭޝަނެއް ހިންގުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ކޮމިޝަނަރ ސަސްޕެންޑުކުރަން އިންވެސްޓިގޭޓުކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެސެޓް، ފުރުޞަތު ނުވަތަ ބާވަތެއް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ނުވަތަ ބިޒްނަސް މޮޑެލް ނުވަތަ ޑޭޓާ ނުވަތަ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ނުވަތަ ޓެކްނިކަލް ނުވަތަ އޮޕަރޭޝަނަލް ނުވަތަ ސަޕްލައިޗެއިން އަންނަނިވި ފަދަ ނުރައްކާތެރި ކަމެއް ފުރުޞަތުކުރުމެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ނުހިނގުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުން ޑެމޭޖްވުން ނުވަތަ ޕްރިވެންޓްވުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްވުން ނުވަތަ ޑިޓީރިއަރޭޓްވުން ނުވަތަ އިމްޕެއަރވުން ނުވަތަ އޮބްސްޓްރަކްޓްވުން؛

(4) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ އެތެރޭގެ ކޮމިއުނިކޭޝަނެއް ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމަކާއެކު އޮންނަ ކޮމިއުނިކޭޝަނެއް ހިންޑަރވުން ނުވަތަ ޑެމޭޖްވުން ނުވަތަ ޕްރިވެންޓްވުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްވުން ނުވަތަ ޑިޓީރިއަރޭޓްވުން ނުވަތަ އިމްޕެއަރވުން ނުވަތަ އޮބްސްޓްރަކްޓްވުން؛

(5) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުމަށް ހުރަސް އެޅުން ނުވަތަ އެ އެކްސެސްއަށް ހިންޑަރކުރުން؛

(6) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ހިންގުމުގެ ޤާބިލުކަމަށް ނުވަތަ އެއަށް ކުރާ އިތުބާރަށް ނުވަތަ އޭގެ ރައްކާތެރިކަމަށް އިމްޕެއަރވުން؛

(7) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ހަމަލާއެއް ކުރުމަށް މަޤުޞަދުކޮށްގެން ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން، ނުވަތަ ހިތްވަރު ދިނުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް މަދަދުވެރިކުރާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަށް ޖިސްމާނީގޮތުން ފަރާތް ކަމުގައި ނުވުމާއި، އަދި އިންޓަރފިއަރެންސް ހިނގިދާނެކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތެއް އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އަދި އިންޓަރފިއަރެންސް ހިނގިދާނެކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް މަދަދުވެރިކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނުވުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން އުނިކުރު ނުވަތަ ފަރުވާލެއް ނެތި ހިންގާ ހަމަލާ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ރައްދުވުން، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅުމެއް އޮތުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ރައްކާކޮށްފައިވާ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

(ކ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަނެތި އިންޓަރފިއަރެންސް ނުވަތަ އެ އިންޓަރފިއަރެންސްގެ އަސަރު ކުރުމިނީ ވަގުތީ ގޮތުގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތުގައި ކަމަށްވުމަކީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކުރާނެގޮތް ކަމެއް ނޫނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި ކަމެއް ކުރިމަތިކުރުވުން ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރުމުގެ ސަބަބުން އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ގެއްލުންތަކުގެ ތެރެއިން އެއް ބާވަތެއްގެ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ނުވަތަ ގިނަ ބާވަތްތަކުގެ ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ލިބުމަށެވެ.

(1) ބޮޑު މާލީ ގެއްލުމެއް ލިބުން؛

(2) ޤައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވުން؛

(3) މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ގެއްލުމެއް ލިބުން ނުވަތަ މީހަކު މަރުވުން؛ ނުވަތަ

(4) އާންމު ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ އާންމު ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. ދަރަޖަކުރުން

(މ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ނަހަމަގޮތުގައި ޖިހާޒުތައް ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

245. (ހ) އެނގިހުރެ، ހައްގުނެތި ބާވަތެއްގައި، ހައްގުނެތި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) އެއްވެސް ޖިހާޒެއް:

i. މެނުފެކްޗަރކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮޑިއުސްކުރުން ނުވަތަ އުފެއްދުން ނުވަތަ ޑިވެލޮޕްކުރުން ނުވަތަ އެޑެޕްޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްފަރކުރުން ނުވަތަ އިމްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިސްޓްރިބިއުޓްކުރުން ނުވަތަ ޝެއަރކުރުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ލިބޭނެ ގޮތް ހަމަޖައްސައިދިނުން؛ ނުވަތަ

ii. ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އެކްވަޔަރކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮކިއުއަރކުރުން ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ހޯދުން.

(2) އަދި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގީ، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާއި، 242 ވަނަ މާއްދާއާއި، 243 ވަނަ މާއްދާއާއި، 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، 247 ވަނަ މާއްދާ އަދި 248 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގައި އަސާސީ ގޮތެއްގައި އެ ޖިހާޒު ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވެސް، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގައި އަސާސީ ގޮތެއްގައި އެ ޖިހާޒު

ބޭނުންކުރެވިދާނެކަން ޤަބޫލުކުރެވޭން ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑިވައިސްތައް އެމީހެއްގެ އަތުގައި ބަހައްޓާފައިހުރި، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާއި، 242 ވަނަ މާއްދާއާއި، 243 ވަނަ މާއްދާއާއި، 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، 247 ވަނަ މާއްދާ އަދި 248 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގައި އެ ޑިވައިސްތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

އިސްތިސްނާ

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން ކަމުގައިވިޔަސް، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކުރާ ޢަމަލަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ މައިގަނޑު ނިޔަތަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާއި، 242 ވަނަ މާއްދާއާއި، 243 ވަނަ މާއްދާއާއި، 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، 247 ވަނަ މާއްދާ އަދި 248 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް ކަމުގައި ނުވުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޕެނެޓްރޭޝަން ނުވަތަ ޓެސްޓެއް ހިންގުމަށް ނުވަތަ ނެޓްވަރކް އެނަލިސިސްއެއް ހެދުމަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ އެފަދަ އެހެންވެސް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ބޭނުމަކަށް ކަމަށްވުން؛

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ ކުޑަ
އުމުރުގެ ދަރިން، ނުވަތަ ޝުޢޫރުކުން ބޮޑު ލިބިގެން ދާ
ކުއްޖަކުގެ ދަރިން، ނުވަތަ ޝުޢޫރުކުން ލިބިދިޔައިމާ ބޮޑުން
ތަންދިނުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ ކުޑަ އުމުރުގައި ނުވަތަ
ކުއްޖަކުގައި ނުވަތަ ޝުޢޫރުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން
ކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ
ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ސައިބަރވޯރފެއަރގެ އަމަލުތައް

ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމު
ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ
ކުށްތަކުގެ އިތުރުން ކަމާގުޅޭ
އަމަލުތައް

246. (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކުރާ މީހާ
އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ގެއްލުވެރިކޮށް ކުށެއްކުރުމުގެ އިރާދާގައި
ކޯޑު ޝާއިޢުކުރުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ގެއްލުވެރިކޮށް ޝާއިޢުކުރުމުގެ
ބޭނުމަށްޓަކައި ކުށެއްކުރުމުގެ އިރާދާގައި ކޯޑު އުފެއްދުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ ސްޓޯރޭޖް
މީޑިއަމެއްގައި ކުށެއްކުރުމުގެ އިރާދާގައި ކޯޑު ބަހައްޓުން.

ކުށުގެ ދަރަޖަ ދިނުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ނުވަތަ (3) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ދަރަޖާ އެ މިހާރު ދިމާވާ
އުފުލާފައިވާ ފަރާތެއް، ކުށްކުރުމުގެ އިރާދާ ކާޑު
އެކްސެސްވެފައިވަނީ އަދި/ނުވަތަ ކުށްކުރުމުގެ އިރާދާ ކާޑު

ގެންގުޅުއްވުމާއި، ސަރުކާރުން ބޭނުމަކަށް ނުވަތަ ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ މެޑިކަލް ބޭނުމަކަށް ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބޭނުމަކަށް، ހުއްދަ ނިޔަތުގައި ކަމުގައި ސާބިތުކޮށްދެވިއްޖެނަމަ، އެއީ އެފަދަ ދައުލަތާއި ދިފާޢުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހުއްދަކުރެވިދާނެ ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޑު" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާޅުކޮށް ދައްކުވައިދޭ އެންމެހައި ތަކެތި ހިމެނެއެވެ.

i. ކުޑަކުއްޖަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން؛

ii. ކުޑަކުއްޖެއްކަމަށް ބެލެވޭ މީހަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން؛ ނުވަތަ

iii. ކުޑަކުއްޖަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގާކަން ރަމްޒުކޮށްދޭ ޢަކްސާ އެއްޗެއް ތަސްވީރު.

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކުޑަކުދިން" ނުވަތަ "ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ނުފުރޭ ކުދިންނަށެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޝާއިޢުކުރުން" އާ ތަފްޞީލުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

i. ޑިސްޓްރިބިއުޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްމިޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިސްޕްލޭކުރުން ނުވަތަ ސަރކިއުލޭޓްކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮމޯޓްކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުން

ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބޭގޮތަށް ދޫކުރުން ނުވަތަ ބާޒާރުކުރުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ވިއްކާފަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ގޮތަކަށްވިޔަސް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ލިބޭނެގޮތް ހަމަޖެއްސުން؛ ނުވަތަ

ii. މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ އެއްޗެއް މިލްކުގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުން؛ ނުވަތަ

iii. މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރިންޓްކުރުން ނުވަތަ ފޮޓޯކޮޕީކުރުން ނުވަތަ ނަކަލުކުރުން ނުވަތަ ރިޕްރޮޑިއުސްކުރުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން، އެއާ އެއްގޮތް އެއްޗެއް އުފެއްދުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުމަށް މަޖުބޫރުކުރުވުން ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން

(ބ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) މީހަކު އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމަކަށްޓަކައި، އެހެން މީހަކަށް އަންނަނިވި

ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޯންޖާޝެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ ގަދަބާރު ދެއްކުން؛

i. އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް، ނުވަތަ އެ މީހަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގާކަން ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ޝާއިޢުކުރުން؛

ii. މީހެއްގެ އިއްޒަތާއި، އަބުރާއި، ކަރާމާތަށް އުނިކަމެއް ގެނައުމަށް މެދުވެރިކުރުވުން؛

iii. މީހެއްގެ ޢާއިލާއަށް ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހަކާމެދު ނުރައްކާ ޢަމަލެއް ނުވަތަ އަނިޔާވެރި ޢަމަލެއް ހިންގުން؛ ނުވަތަ

iv. މީހެއްގެ މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުން.

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، މީހަކު ލައްވާ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް މެދުވެރިކުރުވުމަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ރުހުމާ ނުލައި އެކަމެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް މަޖުބޫރުކުރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

i. ޖިންސީ އެދުންވެރިކަމެއް ފުއްދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ގަސްދުކުރުމަށްޓަކައި ބިރުދެއްކި މީހާއަކު ނުވަތަ އެހެން މީހަކާއެކު، ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން ނުވަތަ އެކަމުގައި ބައިވެރިވުން؛

ii. އެ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގެ ފޮޓޯނެގުން ނުވަތަ ރެކޯޑުކުރުން؛

iii. އެ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް، ނުވަތަ އެ ގުނަވަނެއް ދައްކާވައިދޭ ފޮޓޯއެއް ނުވަތަ ވީޑިއޯއެއް ބެހެއްޓުމާއި މީހާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ފޮނުވުން ނުވަތަ ދެއްކުން؛

iv. އެ މީހެއްގެ ކިބައިން މާލީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް އަގުކުރެވޭ އެހެން މަންފާއެއް ނުބައިގޮތުން ހޯދުން.

(3) އަދި އެކަން ކުރަނީ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ކޮށްފިނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ނުކުރާނެކަމަށް ޝަރުތުކޮށް ކަމަށްވެސް.

މާނަކުރުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ހާސިލުނުވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް މީހަކު ކުރިކަން ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކޮށްދޭނެކަމެއް ނުހުންނާނެ.

(2) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ބިރުދެއްކުން" އަދި "މަޖުބޫރުކުރުވުން" މި ދެ ލަފުޒުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، އީމެއިލް، ނުވަތަ އިންޓަރނެޓްގެ ވެބްސައިޓެއް، ނުވަތަ ސޯޝަލް މީޑިއާ އެކައުންޓެއް، ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރެއް، ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އެ މީހަކަށް ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކުރުމަށް

މަޖުބޫރުކުރުވުން ހިމެނެއެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ސާއިޑުކުރުން" އަކީ ދީފައިވެސް މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޖިންސީ ހަމަލާ" އަކީ ދީފައިވެސް މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ނިޔަތުގައި ޚިޔާނާތާ ޢަމަލުކުރުން

(ކ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) އަންނަނިވި އެއްޗެހި ހިމެނޭގޮތުން، އެއްވެސް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް އެއިން އެއްޗެއް އާންމުކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޑިސްޓްރިބިއުޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްމިޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިސެމިނޭޓްކުރުން ނުވަތަ ސަރކިއުލޭޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިލިވަރުކުރުން ނުވަތަ އެގްޒިބިޓްކުރުން ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބޭގޮތަށް ދޫކުރުން ނުވަތަ ބާޓަރުކުރުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ވިއްކާލަން ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އެތުރުން އެރުން ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އުފެއްދުމަށް ގޮތަކަށް ލިބޭނެގޮތް ހަމަޖެއްސުން، ނުވަތަ އެކަން ކަން ކުރުމަށް އެ މީހެއްގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި އެ އެއްޗެހި ބެހެއްޓުން؛

i. މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ ގުނަވަންތަކުގެ މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯއާއި ފިލްމު؛

ii. މީހަކު ހިންގި ނުވަތަ ބައިވެރިވި ޖިންސީ ޢަމަލެއް ސިފަކޮށްދޭ އަޑާއި، ވާހަކައާއި، އަދި މީހާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯއާއި، ފިލްމާއި މިފަދަ މަންޒަރާއި، އަޑާއި، ވާހަކަ ރެކޯޑުކޮށްފައި ހުންނަ ސީޑީއާއި ޑިސްކެޓް، ޓޭޕް، ޑްރައިވް ފަދަ ތަކެތި.

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް ބާޒާރުކުރުމުގެ ގޮތުން ޝާއިޢުކޮށް ވިޔަފާރި ނުވަތަ ބާޒާރުކުރުމުގައި، ނުވަތަ އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް އާންމުގެ އަތްމަތީގައި ނުވަތަ ބާޒާރުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓާފައިވަނީ، އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ އެއިން ދައްކުވައިދޭ މީހާގެ ރުހުމެއް ނެތި ބާޒާރުގައި، އެކަން އެނގިހުރެ، އެ އެއްޗެއް ބާޒާރުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ބަދަލެއް ހިފުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ޢިއްޒަތާއި، އަބުރާއި، ކަރާމަތަށް އުނިކަމެއް ގެނައުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮޅިކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާމެދު ފަރުވާތެރިވުން ނެތި، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އުޒުރަކަށް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށް އުފުލާފައިވާ ފަރާތުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް ހާސިލުކޮށްފައިވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެ ފަރާތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭކަން ސާބިތުކޮށްދީފިނަމަ، އެއީ އެފަދަ ދަޢުވާއެއްގެ ދިފާޢުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހުއްދަކުރެވިދާނެ ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

ހުއްދަކުރެވިދާނެ ދިފާޢު

(1) ނުސީދާކޮށްގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބުނު ނުވަތަ އެއްޗެއް ސާއިބުކުރުމުގެ ބޭނުމަކަށް، ނަމަ އެ ޕާރޓީގައި އެފަދަ އެއްޗެއް ސާއިބުކުރުމަކީ ޤާނޫނު މަސްލަހަތު ހިމެނޭވާ ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ބޭނުމާ މަސްލަހަތާ ގުޅުން ހުރި ކަމެއްކަން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ހަމަކުރުމަކީ ނުވަތަ ހާސިލުކުރުމަކީ ޖިނާއީ ކުށެއް ދެނެގަތުމަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުން ހުއްޓުވުމަށް، ނުވަތަ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށް ކޮންމެހެން މުހިންމު ކަމެއްކަން.

އިސްތިސްނާ

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ފިލްމު ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއްގައި ހިމެނޭ ނުވަތަ އެއިން ދައްކާފައިވާ މީހަކު ނުވަތަ ފަރާތަކުން އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ލިބުނު ހަމަކުރުމަކީ މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ

ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ސައިބަރސްޓޯކްކުރުން

(ބ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ ދިމާ، އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެހެން އެހެން ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން، ވަކި މީހަކާމެދު އަންނަނިވި އަމަލުތައް ޤަސްދުގައި ތަކުރާރުކޮށް ހިންގުމާއި، އޭގެ ސަބަބުން އެ މީހެއްގެ ދިރިއުޅުމަށް އެކަށީގެންނުވާ ބިރު މިންވަރަކަށް ނާދިރު އަސަރު ފޯރާގޮތަށް ބޭނުންކުރުމުން؛

i. އެ މީހަކު ދިރިއުޅޭ ގެއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނެއް ނުވަތަ ކިޔަވައިދޭ ނުވަތަ ކިޔަވަންދާ ތަނެއް ނުވަތަ އުނނުވުސް އޭނާ އާންމުކޮށް ޒިޔާރަތްކުރާ ތަންތަން ހޯދުން ނުވަތަ ހޯދުމަށް ބަލައި މޮނިޓަރކުރުން، ނުވަތަ އޭނާ ފަހަތުން ދިއުމުން ނުވަތަ އޭނާއާ ކުރިމަތިލުމަށް އޭނާ ހޯދަން އުޅުން؛

ii. އެ މީހެއްގެ ހުއްދަނުލައި، އޭނާގެ ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ގިނަ ބަޔަކަށްގެ ބަހައިކަން، ހިއްސާ އެނގޭން ނުވަތަ ޝާއިޢު ދައްކަވައިދީ ގޮތަން ލިބޭނެގޮތް ހެދުން؛

iii. އެ މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ގޯނާކުރުމަށް، އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނަމަވެސް އޭނާއަށް ގުޅައި، އުނދަގޫކުރުން؛

iv. އެ މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ގޯނާކުރުމަށް،

ސޯޝަލް މީޑިއާ، އީމެއިލް ނުވަތަ އެސްއެމްއެސް އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން އާންމުކޮށް ތަކުރާރުކޮށް މެސެޖު ފޮނުވައިގެން އުނދަގޫކުރުން؛ ނުވަތަ

vi. ސޯޝަލް މީޑިއާގައި، އެހެން މީހެއްގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރާއެކު އަބްސޫލުން ޖިންސީވައިދެއް ހަދައިގެން އެ މީހަކަށް އުނދަގޫކުރުން، ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރާއެކު އަބްސޫލުން ޖިންސީވައިދެއް ހަދައިގެން އެހެން މީހުންނަށް އަޑުވާލުމަކަށް، އެއީ އޭނާގެ ދަރިކޮޅުކަމަކީ، އެ މީހާގެ މަޢުލޫމާތުކަމަށް، ސީދާ ނުން މަޢުލޫމާތު ޝާއިޢުކުރުން.

(2) އަދި، އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އޭގެ ސަބަބުން އެހެން މީހަކަށް ގެއްލުންވާނޭކަމަށް، ނުވަތަ އުނދަގޫވާނޭކަމަށް، ނުވަތަ ބިރު ހީވާނޭކަމަށް އެނގިހުރެ އެކަން ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޝަކުވާއަކާނުލާ ފުރުޞަތެއް ނެތި، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ ހައްޔަރުކުރެވޭ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ސޯޝަލް މީޑިއާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހާގެ ޢަމަލުތައް ނުވަތަ ސީދާގޮތެއް ނުވަތަ ދެމެދު ދިމާކުރެވިދާނެ ގުޅުންތައް ލިބޭން ނުވަތަ އެފަދަ ގުޅުމެއް ލިބިދޭނެކަމުގެ ބޭނުން އިންސާނުން ހިފޭނެގޮތަށް.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ދަރަޖައިގެ 5 ވަނަ ދަރަޖަކުރުން

ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ގ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ފޯޖަރީގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން **247.** (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާއެއް އިންޕުޓްކޮށްގެން ނުވަތަ އޯލްޓަރކޮށްގެން ނުވަތަ ޑިލީޓްކޮށްގެން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކޮށްގެން، އެ ޑޭޓާ ސައްޙަ ގޮތެއްގައި ހިފަން ނުވަތަ ދެނެގަންނަން ނޭނގުނަސް، އެ ޑޭޓާ ބަދަލުކުރުން އެއްކޮށްކަން ވެގެންދިއުމަށް މަޤްޞަދުކޮށްގެން؛

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ސަބަބުން ޑޭޓާއަކީ ޙަޤީޤީ އެންމެހައި ބޭނުންތަކަށް ސައްޙަ ޑޭޓާއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެ އެއްކަކަށް ނުވަތަ އެ މައްސަލަ ޢަމަލުކުރުމަށް ޢަމަލުކުރަން ހުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން **248.** (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ގެއްލުމެއް ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާއެއް އިންޕުޓްކުރުން ނުވަތަ

އޮޕަރޭޓުކުރުން ނުވަތަ ޑިލީޓުކުރުން ނުވަތަ ސަސްޕެންޑުކުރުން ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުމަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އިންޓަރފިއަރެންސެއް ހިންގުމާއިރު، އޭގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބުމަށް މަގުފަހިކުރުވުން؛

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ހުއްދަނުހުރެ އިޤްތިޞާދީ ފައިދާއެއް ނުވަތަ އަގުހުރި ނުބައިވާ މަންފާއެއް އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ހާސިލުވާ މަކަރުވެރި ނިޔަތުގައި ނުވަތަ ނުބައިގޮތެއްގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ހައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމުގެ ޖަރީމާތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން **249.** (ހ) އެހެނިހެން، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތައް މެދުވެރިކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 23/2010 (ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ހައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ހިމާޔަތް ލިބިދީފައިވާ ހައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމަކީ މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން **250.** (ހ) "އެކްސެސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ އެއްވެސް ބައަކަށް ވަދެވުމަށް މަގުފަހިކޮށްގެން ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމް ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ އެއްވެސް ބައެއް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްގެން ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ ނުވަތަ އެ

ސިސްޓަމްގެ ބައެއްގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ހޯދައިގެން ނުވަތަ
ދުރުންވެސް ގޮތަކުން ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ
ސިސްޓަމެއްގެ ވަކި ބައެއަކަށް އެކްސެސް ވާ ފުރުޞަތެވެ.

(ނ) "ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވުން" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ފަންކްޝަނެއް ހިންގައިގެން
އަންނަނިވި ގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް އެ ސިސްޓަމްގައި ހުރި
އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސް ވާ
ފުރުޞަތެވެ.

i. ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ބޭނުންކުރުން؛

ii. ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ނުވަތަ އެއާ ގުޅުންހުރި
އެއްވެސް އެއްޗެއް ކޮޕީކުރުން ނުވަތަ
މޮޑިފައިކުރުން ނުވަތަ ފޮހެލުން؛

iii. ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ކޮޕީކުރުން ނުވަތަ ފޮޓޯ
ނެގުން ނުވަތަ އަންނަނިވި ފަދައިން
ޓްރާންސްފަރކުރުން:

(ހހ) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ހުރި
ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ނުވަތަ ޑިވައިސް
ނުވަތަ ސްޓޯރޭޖް މީޑިއަމް ނޫން އެފަދަ
އެހެން އެއްޗަކަށް ޓްރާންސްފަރކުރުން؛

(ހނ) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ހުރި

ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ނުވަތަ ޑިވައިސް ނުވަތަ ސްޓޯރޭޖް މީޑިއަމްގައިވާ ލޮކޭޝަން ނޫން އެހެން ލޮކޭޝަނަކުން ޓްރާންސްފަރކުރުން.

iv. ޑިސްޕްލޭކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ އެކުލެވޭ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުން އެ ޑޭޓާ ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް އައުޓްޕުޓްކުރުން.

(2) މި ޤާނޫނުގައި "ޕްރޮގްރާމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އެކްސެސްވުން" ކަމަށް ނުވަތަ "ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސް ހޯދުމުގެ ނިޔަތް" ކަމަށް ބުނެފައިވާ އިބާރާތްތައް ކިޔަންވާނީ އެ އިބާރާތްތައް ބޭނުންކޮށްފައި އެވާ ހާލަތަކާ ގުޅޭ ގޮތަށެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް މިހާރު ޕްރޮގްރާމެއް ބޭނުންކުރި ކަމުގައި ބެލެވޭނީ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ފަންކްޝަނެއް ހިންގައިގެން އެ ޕްރޮގްރާމް ހިންގައިދިނުމަ ނުވަތަ އޭނާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުން ހިންގި ފަންކްޝަނަކީ އެއީ އެ ޕްރޮގްރާމުގެ ފަންކްޝަނަކަށް ވާނަމައެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iv) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރޮގްރާމެއް އައުޓްޕުޓްކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ޕްރޮގްރާމުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ އިރުޝާދުތައް އައުޓްޕުޓްކުރުމުގައި ވާނަމައެވެ.

(5) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި،

އިންސްޓްރަކްޝަންތައް ނުވަތަ އޮޕަރޭޝަންސް ޑޭޓާތައް
އަދި ޕްރޮސެސްކުރުމަށްޓަކައި ގޮތް (ވިޔަނ ހެއްޓަކާން
އަދި ޕްރޮސެސްކުރަމުންދާ އިންސްޓްރަކްޝަނެއް ނަމަ އެއީ
ތަން ހިފުކުރުމުގެ ގޮތަކަށް އަދި ޕްރޮސެސްކުރާތީ
އިންސްޓްރަކްޝަނެއް ނުވަތަ ކޮމާންޑު ނުވަތަ
އަދި ޕްރޮސެސްކުރާއިރު ޑޭޓާއެއްގައި އެ ޑޭޓާއަށް ކޮމްޕިއުޓަރ
ސިސްޓަމުގެ ބޭނުންކުރެވޭ ޕްރޮސެސްކުރުމަށް ގޮތަކަށް
އަދި ޕްރޮސެސްކުރާ ޑޭޓާއެއް ނުވަތަ ކޮމާންޑު) މިހެންމެ
ކުރެވޭ.

(ނ) "ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕްރޮގްރާމެއް ބޭނުންކޮށްގެން އޮޓޮމެޓިކުކޮށް ޑޭޓާ ޕްރޮސެސްކުރާ ޑިވައިސް ނުވަތަ އިންޓަރކަނެކްޓް ޑިވައިސްތައް ނުވަތަ އެކަކިން ޑޭޓާ ޕްރޮސެސްކުރާ ޑިވައިސްއެއްގެ މައްޗަށް އުފެދޭ، ގުޅިފައިވާ ނުވަތަ ގުޅުންހުރި ބައިވަރު ޑިވައިސްތަކަށެވެ.

(ރ) "ކޮމްޕިއުޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރެވޭ އިލެކްޓްރޯނިކް، މެގްނެޓިކް، އޮޕްޓިކަލް ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯކެމިކަލް ސާމާނެއް، މިފަދަ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާއި، އަދި ހިސާބު އުފެދުމާއި، ހަމަ ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ކަންކަމާއި، މަޢުލޫމާތު ރައްކާކުރުމާއި އަދި މުޢާމަލާތު ފަހިކޮށްދޭ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ އެ ސާމާނުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން އުފެދޭ ކަމެއްކުރާ ތަކެއްޗަށެވެ. ނަމަވެސް އެ މާނައިގައި ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވޭ އެއްޗެހި ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(1) އޮޓޮމެޓިކް ޓައިޕްރައިޓަރ، ޓައިޕްސެޓަރ؛

(2) ހިސާބުގެ ކަލްކިއުލޭޓަރ؛

(3) ޕްރޮގްރާމްކުރެވޭ ނުވަތަ މައުލޫމާތު ރައްކާކުރެވޭ ޗާޕުގެ
ތަކެތި؛

(4) އެހެންވެސް އެ ބާވަތުގެ ތަކެތި ކަމުގައި ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅޭ
އިދާރާއަކުން ކަނޑައަޅައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
ޝާއިޢުކުރާ ތަކެތި.

(ހ) "ޑޭޓާ" ނުވަތަ "ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ޕްރޮސެސްކުރެވިދާނެ ގޮތަށް
ގޮތަކަށް ހުންނަ، ވާޤިޢާތަކާއި ނުވަތަ މައުލޫމާތުތަކާއި ނުވަތަ
މަފްހޫމުތަކާއި ރަމްޒުކޮށްދޭ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.

(ށ) "ކޮންޓެންޓް ޑޭޓާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުއާމަލާތެއްކުރުމުގައި، އެ
ކުރެވުނު މުއާމަލާތުގެ ކޮންޓެންޓަށެވެ. މިސާލަކަށް މުއާމަލާތްކުރުން
ފޯނުކޯލްދިން މެސެޖު ނުވަތަ މައުލޫމާތު، ނުވަތަ މުއާމަލާތްކުރުން
މާނަކުރެވޭ ނުވަތަ ދުރާލާ އެއްޗެކެއް ނުވަތަ ކޮންކޮން ހިމެނޭކަންތަކެވެ.

(ނ) "ޑިވައިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަކެތި ހިމެނޭ
ގޮތުންނެވެ.

(1) މާއްދީ ނުވަތަ ޑިޖިޓަލް އާލާތްތަކާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް
ސްޓޯރޭޖް މީޑިއާތަކާއި، އާޓިކަލްތައް؛

(2) އިލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުން އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ
ޑޭޓާއެއް؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ނުވަތަ ސިސްޓަމްގެ ބައެއްކަން
ވަނުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ޕްރޮސެސަރެއް، އެކްސެސް ކާޑު
ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އޮޕްޓިކަލް ސިގްނަލްގައި

ހުންނަ އެފަދަ އެހެން ޗިޕް؛ ނުވަތަ

(4) އޮޓޮމޭޓިކް ނުވަތަ އަމިއްލަ ޒާތުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެމްބެޑެޑް ނުވަތަ އޮޓޮނޮމަސް އާލާތްތަކާއި، ޕްރޮގްރާމްތައް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތައް.

(ހ) "ފަންކްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭގައި ހުންނަ ލޮޖިކް، ކޮންޓްރޯލް، އެރިތްމެޓިކް، ޑިލީޝަން، ސްޓޯރޭޖް އަދި ރިޓްރީވަލްގެ އިތުރުން، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އެފަދަ ސިސްޓަމަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ސިސްޓަމަކަށް ކުރެވޭ ކޮމިއުނިކޭޝަނާއި، ޓެލިކޮމިއުނިކޭޝަނަށެވެ.

(ށ) "އިންޓަރސެޕްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރުގެ ފަންކްޝަނާ ގުޅިގެން ނަމަ، އެ ފަންކްޝަނެއް އަޑުއެހުމާއި، ރެކޯޑުކުރުމާއި، އޭގެ އަސްލު ނުވަތަ އޭގެ މާނަ ނުވަތަ މަޒުމޫނު ލިބިގަތުން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ނ) "ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރޮގްރާމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކި އިންސްޓްރަކްޝަނެއް ނުވަތަ ބޭނުންތަކެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ޑޭޓާއެއް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން އެގްޒެކިއުޓްކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ފަންކްޝަނެއް ކުރުވައިދޭ ޑޭޓާއަށެވެ.

(ރ) "މީހަކު" ނުވަތަ "މީހާ" ބަޔަކުއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ބަޔަކުއް ހިންގުމަށް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް ކޮން ނިމިފައިވާ ކަންކަމާއި ކުރިއަށް އެއްވަރުގައި ކުރާ ކަމެއް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) އޮޓޮމޭޓިކް ޑިޖިޓަލްތަކާއި، އެކި ޒާތުގައި އަމިއްލައަށް ހިނގާ، އަދި އެމްބެޑެޑް ނުވަތަ އޮޓޮނޮމަސް ޑިވައިސްތަކާއި،

ޕްރޮގްރާމްތައް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތައްގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއް ގެދުވެރިވެގެން ކުރާ ކަންކަން؛

(2) އާންމު ޚިދުމަތްތައް އަދާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރުން ކޮންޓްރޯލްކުރާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ނުވަތަ އާންމު ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ކުރާ އެންމެހައި ކަންކަން؛

(3) އެއްވެސް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ކުރާ ކަމެއް.

(ށ) އަމަލެއް "ކުރުން" ނުވަތަ "ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވީސް، އެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ހިންގުމަށް ގެދުވެރިކުރުމާ ކުރުން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ނ) "ކަމެއް" ނުވަތަ "އަމަލެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވީސް، އެއް ކަމަށްވުރެ ގިނަ ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

2. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.